

[Søren Hansen]

Socialdemokratiets vurdering af forslaget adskiller sig på afgørende punkter fra forslagsstillernes.

Læser man forslaget, får man nærmest fornemmelsen af, at der ingen eller i det mindste næsten ingen parlamentarisk kontrol er med D.O.N.G. og D.O.N.G.s virksomhed. Men som ministeren næsten i detaljer har gennemgået, er der ikke tale om, at forholdene er, som de er beskrevet. På en række områder – naturgasforsyning, statsligt olierør, statslig oliehandel osv. – har vi oven i købet en lovgivning gennemført af et stort flertal her i salen, som på en række områder giver huset en overmåde stor indseende med den virksomhed, D.O.N.G. står for.

På grundlag af denne vurdering – og dér er vi altså enige i de bemærkninger, ministeren har gjort – finder vi det ikke rimeligt, at man yderligere indskrænker mulighederne. Det ville der jo være tale om ved at gennemføre en egentlig lovgivning på dette felt.

Tilsvarende kunne man sige om kapitalgrundlaget, der er tilvejebragt ved finansudvalgsbeslutningerne fra 1972 og frem til 1980. De er på meget præcis måde bundet til de formål, som er angivet ved bevillingerne, og de afkast, der på anden måde måtte komme fra disse bevillinger, er på samme måde ganske stramt bundet op.

Det er klart, som ministeren også kom ind på, at selve organisationen og forretningsførelsen med den selskabsform, der er valgt her, ikke på samme måde er bundet op. Det er den imidlertid på en anden led, nemlig derved, at ministeren er eneaktionær. Her giver ministeransvarlighedsloven folketingsmulighed for det efter vor mening nødvendige indseende.

Der er altså, så vidt vi kan vurdere, en meget udstrakt grad af kontrol knyttet til D.O.N.G.s virksomhed, men på samme måde, som ministeren var inde på det, vil vi ikke afvise, at man selvfølgelig kan forestille sig en opblødning på en eller anden facon. Et repræsentantskab har været nævnt. Jeg vil gerne i den forbindelse sige, at i det omfang, hvori man styrker kontrolforanstaltningerne med et repræsentantskab, vil man svække ministeransvaret. Der er en sammenhæng her, som jeg synes er vigtig at få nærmere vurderet, hvis det bliver i den retning, man skal gå. Ministeren har peget på andre muligheder, f.eks. rapporteringer hertil. Jeg sy-

nes, det er vigtigt, at vi får lejlighed til nærmere at drøfte, hvilke muligheder der måtte være for en opblødning på dette punkt.

Afgørende synes jeg det må være, at vi ikke ender i løsninger, der hæmmer D.O.N.G. i den virksomhed, D.O.N.G. skal drive. Den kommercielle handlefrihed og fleksibilitet må bevares, og en øget parlamentarisk kontrol må altså ikke få karakter af en indskrænkning på disse områder, forhåndsgodkendelse af enkelt dispositioner eller lignende. Det er vigtigt, at de nuværende metoder til at løse opgaven fortsætter, sådan at nyttevirkningen af D.O.N.G.s aktiviteter kan blive størst mulig.

Niels Anker Kofoed (V):

Dette beslutningsforslag betragter jeg som et forslag, der er kommet, fordi man føler en vis usikkerhed over for dette efterhånden gigantiske foretagende, der hedder D.O.N.G. Hvis det ikke allerede er gigantisk, er det nok på vej til at blive det. Så stiller man det spørgsmål: hvordan i alverden kan vi føre en egentlig parlamentarisk kontrol med dette selskab? Det er i princippet et aktieselskab, det har som andre statselskaber et bestemt formål, og det skal drives ud fra kommerciel hensyn. Men samtidig er det et privilegeret selskab. Det får nogle privilegier, som for øvrigt er bevilget af finansudvalget, og det får med mellemrum eneretsbevillinger.

Det næste interessante er, at efter de mange eneretsbevillinger, som reelt gør det til et monopol, er det underkastet monopolloven, men det interessante ved konstruktionen er, at energiministeren er eneaktionær i selskabet, og denne eneaktionær skal give bevillinger til sit eget selskab. Derefter skal eneaktionæren også føre tilsyn med dette selskab, som han selv er eneaktionær i.

Som energiministeren var inde på, har han det politiske ansvar, hvilket jeg er enig i, og også den politiske styring, det vil sige, at eneaktionæren kan bestemme, hvem der skal sidde i bestyrelsen. Er den form tilfredsstillende for os? Findes der en så høj moral hos os mennesker, at vi kan påtage os så stort et ansvar? Eje et selskab, føre tilsyn med et selskab, give selskabet monopol og have ansvar for selskabets drift! Kan et menneske, en person eller en personkreds tage et så stort ansvar i praksis? Det tvivler jeg lidt på. Når